

Folketingets Social- og Ældreudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 72 28 24 00

Sagsnr.
2021 - 2171

Doknr.
399786

Dato
25-03-2021

Svar på spørgsmål fra Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) stillet den 1. marts 2021.

Spørgsmål nr. 379:

”Vil ministeren redegøre for Ankestyrelsens opgaver og arbejde med det kommunale og regionale tilsyn, hvori det bl.a. tydeliggøres, hvordan Ankestyrelsen udvælger områder, hvor der kan være behov for kommunalt eller regionalt tilsyn, hvordan der konkret føres tilsyn, og hvilke muligheder Ankestyrelsen som tilsynsmyndighed har for at sikre, at kommuner og regioner overholder lovgivningen?”

Spørgsmålet stilles som opfølgning på samråd den 25. februar 2021, jf. SOU alm. del – samrådsspørgsmål M.”

Svar:

Jeg kan generelt oplyse, at tilsynet med kommuner og regioner varetages af Ankestyrelsen med Indenrigs- og Boligministeriet som øverste tilsynsmyndighed.

Reglerne om det kommunale og regionale tilsyn er fastsat i kapitel VI og VII i lov om kommunernes styrelse.

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet kan jeg på baggrund af en udtalelse fra Ankestyrelsen oplyse følgende:

”Grundlaget for Ankestyrelsens tilsyn og styrelsens reaktionsmuligheder

Ankestyrelsen fører efter § 48 i lov om kommunernes styrelse tilsyn med, at kommunerne og regionerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Tilsynet er et retligt tilsyn og kan således ikke tage stilling til, om kommuners og regioners dispositioner er rimelige eller hensigtsmæssige, eller til spørgsmål om skønsudøvelse, så længe skønnet udøves inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen.

Tilsynet omfatter heller ikke tilfælde, hvor særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage eller har taget stilling til den pågældende sag.

Ankestyrelsens typiske reaktion over for kommuner og regioner er en såkaldt vejledende udtalelse, hvor Ankestyrelsen slår fast, om en kommunalbestyrelse eller et regionsråd har tilsidesat lovgivningen. I en vejledende udtalelse står der også, hvordan Ankestyrelsen eventuelt vil følge op på sagen. Det kan f.eks. være i form af, at Ankestyrelsen beder kommunalbestyrelsen eller regionsrådet om at oplyse, hvad Ankestyrelsens udtalelse giver anledning til. Det var tilfældet i Ankestyrelsens udtalelse af 24. juni 2020, hvor Ankestyrelsen efter en gennemgang af 30 kommuners brug af private konsulenter på det sociale område udtalte, at kommuner ikke lovligt kan aflønne kon-

sulenter for ydelser, der indebærer sagsforberedelse i afgørelsessager efter ”no-cure-no-pay”-princippet.

Ankestyrelsen kan også udtale sig vejledende om en påtænkt kommunal disposition, inden kommunen træffer en beslutning.

Ankestyrelsen kan endvidere følge op på eventuelle generelle spørgsmål i kommuner og regioner i form af generelle breve eller informationer til alle kommuner og/eller regioner, og tilsynet kan dermed forebygge, at der sker (yderligere) ulovligheder i kommunerne og regionerne.

Størstedelen af Ankestyrelsens udtalelser i tilsynssager offentliggøres, sådan at alle kommuner og regioner har mulighed for at se udtalelserne og indrette sig efter dem. Udtalelserne offentliggøres også i Ankestyrelsens tilsynsdatabase, hvor de nemt kan fremsøges.

Ankestyrelsen har herudover siden 1. april 2017 udsendt nyhedsbreve på tilsynsområdet til flere end 2.000 abonnenter. I nyhedsbrevene foretages en redaktionel bearbejdning af offentliggjorte tilsynsudtalelser med det formål at styrke formidlingen af de juridiske konklusioner. Derved når informationer om tilsynssager ud til en bred kreds, herunder samtlige kommuner og regioner.

Hvis en udtalelse ikke efterleves af en kommune eller region, kan Ankestyrelsen anvende de sanktioner, der er fastsat i styrelsesloven. Ankestyrelsen kan bl.a. sætte kommunens eller regionens beslutning ud af kraft, hvis den klart strider mod loven. Medlemmerne af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet kan endvidere få tvangsbøder, hvis de klart undlader at gøre, hvad kommunen eller regionen efter lovgivningen har pligt til. Ankestyrelsen kan også anlægge sag om erstatning mod de medlemmer af regionsrådet eller kommunalbestyrelsen, der har ansvar for et tab, eller tilbyde en erstatningsretlig bod mod at frafalde erstatningssagen.

Ankestyrelsens anvendelse af fogedfunktionen

Hvis en bindende afgørelse, som er truffet af en rekurs- eller sektorlovsmyndighed, ikke efterleves af en kommune, kan Ankestyrelsen gennemtvinge afgørelsen over for kommunen – om nødvendigt ved at pålægge kommunalbestyrelsesmedlemmerne tvangsbøder (den såkaldte fogedfunktion).

Ved lov nr. 176 af 21. februar 2017, der trådte i kraft den 1. april 2017, blev tilsynet med kommunerne organisatorisk flyttet fra Statsforvaltningen til Ankestyrelsen. Overførslen af tilsynet fra Statsforvaltningen til Ankestyrelsen skulle bl.a. understøtte en øget opmærksomhed på anvendelsen af fogedfunktionen med henblik på at sikre overholdelse af Ankestyrelsens afgørelser.

Ankestyrelsen har en fast procedure, hvor Ankestyrelsen systematisk følger op, når Ankestyrelsen bliver opmærksom på, at en kommune endnu ikke har efterlevet en afgørelse fra Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen har desuden indført en særlig procedure, når Ankestyrelsen på området for særlig støtte til børn og unge giver en kommune pålæg efter servicelovens § 65 om f.eks. at udarbejde en børnefaglig undersøgelse eller andet. Der sker en systematisk

opfølgning af, om kommunen efterlever pålægget. Der fastsættes en frist for kommunen til at efterleve pålægget, og kommunen skal orientere Ankestyrelsen om efterlevelsen.

Ankestyrelsen har i perioden 1. april 2017 – 31. december 2019 behandlet i alt 102 fogedsager på de områder, hvor Ankestyrelsen behandler klagesager.

Ankestyrelsens sagsudvælgelse på social- og beskæftigelsesområdet

Ved lov nr. 176 af 21. februar 2017, der trådte i kraft den 1. april 2017, blev § 48 a i kommunestyrelsesloven ændret. Formålet med lovændringen var at give Ankestyrelsen bedre mulighed for at målrette sit tilsyn mod de sager, som ud fra de overordnede formål med det kommunale tilsyn har størst betydning for kommuner og regioner.

Social- og indenrigsministeren fremsendte den 12. august 2020 Ankestyrelsens og Social- og Indenrigsministeriets evaluering af betydningen af Ankestyrelsens mere fleksible rammer for sagsudvælgelsen som led i det kommunale og regionale tilsyn til Social- og Indenrigsudvalget, jf. FT 2019-20, SOU, alm del – bilag 334. Ankestyrelsens sagsudvælgelse som led i det kommunale og regionale tilsyn er særligt beskrevet i evalueringens kapitel 2.4, hvortil der henvises.

Det fremgår af evalueringen, at Ankestyrelsen efter lovændringen pr. 1. april 2017 har iværksat et løbende og systematisk samarbejde mellem tilsynet og Ankestyrelsens klagesagskontorer, bl.a. i form af interne netværk for medarbejdere og chefer. Jf. nærmere herom nedenfor i besvarelsen af spørgsmål 383.

De tilsynssager, som Ankestyrelsen har rejst på socialområdet og beskæftigelsesområdet fra 1. april 2017, er ofte indledt på baggrund af viden fra Ankestyrelsens klagesagskontorer.

Ankestyrelsen behandlede i 2017 193 tilsynssager på det sociale område og i årene 2018 og 2019 henholdsvis 78 og 86 tilsynssager på det sociale område. Ankestyrelsen behandlede yderligere en række henvendelser om mulige tilsynssager på de kommunale klagesagsområder, svarende til ca. 140 sager i perioden 1. april 2017 til 31. december 2019.

For konkrete eksempler henvises til evalueringen kapitel 4.2.1.5.”

Jeg henviser til, hvad Ankestyrelsen har oplyst, og vedlægger til udvalgets orientering kopi af Ankestyrelsens evaluering af tilsynet.

Med venlig hilsen
Kaare Dybvad Bek

Bilag:

Bilag 1 – Ankestyrelsens evaluering af tilsynet